

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

99. An donatio iuramento firmata sit valida absque insinuatione? Imo si donator renunciauerit legi de insinuatione? Ex p. 8. tr. 6. res. 53.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

nunciare in quacunque quantitate absque infinuacione. Hæc enim non est donatio rei suæ, sed non acquisitio rei, vt sit sua. Ita Gom. 1. var. c. 4. n. 10. Molina disp. 279. num. 13.

RESOL. XCVIII.

An valeat donatio facta pluribus absque infinuacione, si excedat quingentos solidos? Ex p. 8. tr. 6. Ref. 48.

§. 1. **R**espondeo primo, facta pluribus vno actu, & eodem tempore tradita, non valet, quoad excessum; sed aliquid singulis pro rata detrahendum est vsque ad eam quantitatem, ad quam non requiritur infinuatio. Ita Azorius, Lessius, & Clarus, *suprà*. Secundo, si fiat diuersis actibus & temporibus, quamuis fiat eidem, aut diuersis personis, valent donationes. Ratio vtriusque est, quia in primo casu est vna donatio, in posteriori plures. Et si nulla ex his excedit quantitatem, nullo iure prohibetur, vt colligitur ex l. *fancimus. C. de don. §. 4.* Et ita docet Rebullus lib. 18. q. 6. n. 7. Dicastillus lib. 2. tr. 5. disp. 3. dub. 6. n. 132. Azorius 10. 3. lib. 11. c. 6. q. 9. & ex Iuriconsultis Bart. in l. *Modestinus. num. 10. ff. de don. quam opinionem communem esse dicit Alex. in l. filiis-familias. §. 3. n. 25. ff. soluto matrimonio.*

2. Quæ omnia vera sunt, ait Dicastillus *vbi suprà*, etiam quando eodem tempore donantur plures res, quarum singula non excedant valorem prædictum, etiam si pro diuersitate rerum donatarum censentur plures donationes, aut stipulationes, vt patet ex l. *si ire debemus. ff. de verb. oblig. quando simul eidem sunt factæ, vt patet à contrario sensu, ex l. fancimus. §. si quis autem per. C. de don. Ratio generalis prædictorum est, quoniam in exigenda infinuacione vltra eam summam non habetur ratio donatariorum, sed donantis, ne temere, aut vi metu, vel dolo spoliatur, & depauperetur. Ac proinde quando tempus est vnum, & actus donandi vnus exigitur infinuatio, quamuis donatarij multi sint, & res donatæ plures, atque ex eo capite possent aliàs censerì plures donationes, quarum singula non excedant eam quantitatem.*

3. Sed circa præsentem quaestionem, ne deferas videre Hurtadum disp. 11. diff. 2. Vvadingum de controu. disp. 3. dub. 13. §. 2. n. 3. Lessium lib. 2. c. 18. dub. 13. n. 90. Fagandez de contr. lib. 4. c. 9. n. 17. & 18. & Molinam de iust. tom. 2. disp. 278. quibus ex Iuriconsultis adde etiam Gomez 10. 2. var. c. 4. n. 7. Gamam decis. 110. & 381.

RESOL. XCIX.

An donatio iuramento firmata sit valida absque infinuacione?

Imò si donator renunciauerit legi de infinuacione? Ex p. 8. tr. 6. Ref. 51.

Sup. hoc ex Ref. seq. lege doctrinam §. Quæ omnia. & seq.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet ex Iuriconsultis Gaius lib. 2. obseru. 39. n. 12. Valq. de success. c. 1. lib. 2. §. 18. requirit. 29. n. 16. Fachinaus lib. 3. controu. iur. c. 83. & lib. 12. c. 48. Gutierrez in l. nemo potest. §. 5. n. 34. ff. de leg. 1. & in tr. de iuramento confirm. 1. p. c. 7. n. 2. Tiberius Decian. conf. 37. num. 79. Menochius conf. 308. lib. 4. Cephal. conf. 61. n. 18. lib. 1. Nonius d. conf. 1. n. 12. & conf. 50. n. 12. Hieronymus de Ceuallos in specul. aur. opin. comm. contra communes, to. 1. q. 222. n. 13. & Treutlerus vol. 2. disp. 19. thes. 6. lit. F. & ex Theologis Caspensis in Curs. Theol. tom. 2. tr. 19. disp. 2. sect. 2. n. 15. Trullench in Decal. to. 2. lib. 7. c. 16. dub. 10. num. 4. Azorius p. 2. lib. 11. c. 6. quæst. 10. Card. de Lugo de iust. to. 2. disp. 23. sect. 10. n. 155. vbi citat Lessium, & Molinam.

2. Sed licet hanc sententiam teneat etiam Dicastillus de iust. lib. 2. tr. 7. disp. 1. dub. 6. n. 124. negatiuam sententiam tamen putat non improbabilem; sic enim asserit.

Si donatio firmetur iuramento, etiam si facta sit sine infinuacione valet, iuxta communem Doctorum opinionem, vt refert, & sequitur Iulius Clarus *suprà* q. 18. & Azorius lib. 1. c. 6. quæst. 10. Rebullus q. 8. n. 3. imò etiam donator renunciauerit legi de infinuacione, Contractus enim, qui non est contra bonos mores naturales, nec contra leges positius spectantes bonum commune, iuxta probabilissimam opinionem, firmatur iuramento, quod ego puto verum saltem obligatione Religionis. Quod verò attinet ad obligationem iustitiae, philosophandum erit iuxta dicta de iuram. disp. 3. dub. 11. in proprio tract. Itaque quotiescumque non est illicita materia promissa, impleri debet saltem ratione iuramenti. Et absque vlla limitatione donationem iuramentum valere docet Molina disp. 278. num. 13. quamuis multi etiam non improbabiler reclamant. Ita Dicastillus.

3. Sed ego non recedo ab affirmatiua sententia, quam præter Doctores citatos tenet Fernandez in examina Theol. mor. p. 1. c. 16. §. 1. n. 13. Faustus in Spec. disp. 20. q. 90. Vvadingus de contr. disp. 3. dub. 12. §. 2. n. 3.

3. Non deferam tamen hic adnotare negatiuam sententiam, quam non improbabilem, vt visum est, notauit Dicastillus, absolute docere Patrem Hurtadum disp. 11. diff. 2. vbi sic ait. Defectum autem infinuacionis suppleri iuramento donantis, ita vt à donatio, maneat valida, etiam quoad excessum, docent non pauci Doctores, quod nec nobis, nec pluribus Iuristis probatur. Ita illegentis sententiam præter Dicastillum, probabilis etiam esse putat Fagandez de contr. lib. 4. c. 9. n. 14. Et ne deferas videre Caramuelem in Theol. mor. lib. 2. n. 669.

4. Sed, vt dixi, ego sententia affirmatiua adharco, quam tuctur nouissimè Machadus de perfect. Confess. to. 1. lib. 3. p. 5. tr. 9. docum. 5. num. 4. vbi sic ait: La tertia (aunque controuersa entre los Doctores) es la donacion hecha con juramento: de la qual afirman comunemente, que no necessita de infinuacion; porque los contratos, que son validos por Derecho natural, è inuálidos por el civil, los confirma el juramento. Si bien Baldo es de contrario parecer, fundado en que es contra la justa prohibicion de Derecho, y buenas costumbres de la Republica, ¶ Ita ille; cui adde Villalobos in summa. c. 2. tract. 20. diff. 4. n. 7. & Megalim in 2. 2. lib. 2. c. 11. q. 1. num. 29.

RESOL. C.

An si donator infinuacioni renunciet, valeat saltem dicta donatio tanquam nudum contractum, & pactum? Et quid, si in prædicta donacione appositum sit iuramentum? Ex p. 8. tr. 6. Ref. 52.

§. 1. **S**uppono, quòd donator non possit (vt *suprà* diximus) infinuacioni renunciare; pertinet enim solemnitas huius infinuacionis ad substantialem formam contractus donationis vltra summam quingentorum solidorum, vt patet d. §. *alia autem. Inst. de don. & c. d. l. §. fin. C. de don. &* quando solemnitas aliqua inducta est pro forma in actibus hominum, illi renunciari non potest; nam forma, quæ dat esse rei, pacto contrahentium tolli non potest; & in casu de quo loquimur, in specie hoc tenet Gomez tom. 2. ref. c. 4. n. 7. versic. item adde, & testatur de communi.

2. Sed hæc omnia vera sunt, vt donatio non valet tanquam contractus; attamen, si illa esset acceptata, negari non potest, quin valeat tanquam nudum pactum, ita vt actionem, & obligationem pariat etiam in foro exteriori, siue infinuacioni sit renunciatum, siue non; nam, cum sit acceptata, habet ea, quæ illi intrinsicè sunt necessaria, scilicet consensum vtriusque partis; & quando aliquis contractus habet ea, quæ illi intrinsicè sunt necessaria, valet vt pactum nudum, licet illi deficient.